

KITABU KYAKUA AMOSI BULONDOLOZI

Keki kitabu kili na mpunda ya bukabika bwakua Amosi. Amosi waali wali musungi wa nama (1.1) kabili waali wali mulimi (7.14). Leza ni ye waa-mukuutile kuti abe kabika wakue. Amosi waali wa ku muzi wa Tekoa, muzi waali mu bukolo bwa ku nkungulua ya Yudea. Inzi mpunda yakue ingi yaali palua bukolo bwa ku nkungua bwa Izraeli. Amosi waali wabikula Uzia lu-aali wali likolo wa ku Yudea, ni Yeroboamu wa bubili lu-aali wali likolo wa kyalo kya Izraeli. Bebi byaakitikile mu pepi myaka 750 NK.

Amosi waabikwile palua kukandua kwa ntundu ingi mu tutue tubili twakutendekelapo. Inzi mpunda yakue ingi yaali yali palwakua Izraeli. Ozo waali wali musita wakua Izraeli wakukitikilua na biweme. Musita wa kukitikilua na biweme, Baizraeli baamulabile Leza ni kukitila bapabi bibiipile (2.6). Kukandua kwabo na Leza kwaali kwa kubatwala mu buzia (7.17). Inzi Leza abanga walaile nangue waakakwasia Baizraeli kuti bakaanzie paakale byalo binge byonse bibaateekele pa kale (9.12).

Bwipi bwa bili mu kitabu kyakua Amosi

1. Mu mulongo wa mambo, Amosi waitoota.
2. Kabili mu nsempu isyele ya mu katue ka 1 ni 2, alandilemo palua kukandua kwa ntundu ilekenkeene.
3. Katue ka 3 kwita mu katue ka 9.11 mulandilue palua kukandua, ni buzia bwakua

Izraeli.

4. Ku mpeleezio mu katue ka 9.12-15, Bazumizi baasyelepo Leza wabalaya kuti ababweziizie ku Izraeli.

¹ ✧ Totu i twebu twakua Amosi, umo wa pa basungi ba nama ba ku Tekoa. Twebu tu-aamwene palwakua Izraeli mu myaka ibili ntanzi ya ntensi, Uzia lu-aali likolo wa ku Yudea, ni Yeroboamu mwina Yehoashi lu-aali wali likolo wa Baizraeli.

² ✧ Amosi waalandile nangue,
 “Yawe wabuluma pa Lupili lwa Sayuni,
 watukuma mu Yeruzalemu.
 Bikusi bya kuliwa na nama tebiliko,
 bikusi bili peulu lupili lwa Karmeli byauma.”

Bupinguzi palua bantu bapalameene na Baizraeli.

³ ✧ Yawe walanda evi,
 “Pa mulandu wa bibalo bitatu ao bina* bya bantu
 ba mu Damaski,
 nsikaba kubalekelela pasili kubakanda,
 pantu bakitwama bintu bya Bagileadi
 mu kubombia byela bya busanze.

⁴ Naakatuma mulilo pa nghanda yakua Hazaeli,
 ozo waakazizia byubo byakua Ben-Hadadi.

⁵ Naakatyona mulyango wa Damaski,
 naakeenoona likolo wa mu Lulambe lwa Aveni,†

ni olia akwete nkonto ya bukolo mu Beti Edeni.

✧ **1:1 1.1:** 2 Mak 15.1-7; 2 Mil 26.1-23; 2 Mak 14.23-29 ✧ **1:2 1.2:** Yoe 3.16 ✧ **1:3 1.3:** Isa 17.1-3; Yer 49.23-27; Zak 9.1 * **1:3 1.3**

bibalo bitatu ao bina: I kulanda nangue bibalo bya kubalabala.

† **1:5 1.5** Lulambe lwa Aveni i kulanda nangue Lulambe lwa Bubi

Bantu bonse ba ku Aramu baakaya kuteekua
buzia ku kyallo kya Kiri,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

6 ✨Yawe walanda evi,

“Pa mulandu wa bibalo bitatu bya bantu ba mu
Gaza ao bina,
nsikaba kubalekelela pasili kubakanda.

Pantu bakitwama bantu bengi
ni kuya kubasisia nga bazia ku Baedomu.

7 Naakatuma mulilo ku bibumba bya muzi wa
Gaza,
ozo waakazizia byubo byakue.

8 Naakafumiapo makolo a ku Ashdodi ni a ku
Ashkeloni.
Naakakanda muzi wa Ekroni, ni kwipaya
Bafilistini bonse,”
koku i kulanda kwakua Yawe Kabezia
Mpungu.

9 ✨Yawe walanda evi,

“Pa mulandu wa bibalo bitatu bya bantu ba mu
Tiro ao bina,
nsikaba kubalekelela pasili kubakanda.

Pantu bakitwama bantu bengi
ni kuya kubasisia nga bazia ku Baedomu.
Tebaafikiliizie kipanghano kya bukibuza
kibaakitile.

10 Naakatuma mulilo ku bibumba bya muzi wa
Tiro,
ozo waakazizia byubo byakue.”

✨ **1:6 1:6:** Isa 14.29-31; Yer 47.1-7; Eze 25.15-17; Yoe 3.4-8; Zef 2.4-7; Zak 9.5-7 ✨ **1:9 1:9:** Isa 23.1-18; Eze 26.1-21; 27.1-36; 28.1-19; Yoe 3.4-8; Zak 9.1-4; Mat 11.21-22; Lk 10.13-14

- 11 ✧Yawe walanda evi,
“Pa mulandu wa bibalo bitatu bya bantu ba mu
Edomu ao bina,
nsikaba kubalekelela pasili kubakanda,
pantu bakitwama kipanga ni kukumbizia ba
kwabo.‡
Bakikaana kumunvwila nkumbu
pantu kipuki kyakue kyakiba kyalunduluka
musita onse,
ni kikonko kyakue pasili kufuukiiwa.
- 12 Naakatuma mulilo mu muzi wa Temani,
ozo waakazizia byubo bya ku Bozra.”
- 13 ✧Yawe walanda evi,
“Ba-amoni bakibala bibalo bitatu ao bina,
ni pakako, kisinka nakaba kubakanda.
Lubaali basakukila ba Gileadi pakuti belundileko
mipaka,
baali batumbula mavumo a banakazi baali
baimisi.
- 14 Naakatuma mulilo ku bibumba bya muzi wa
Raba,
ozo waakazizia byubo byakue
mu nsungu ya malilo mu busiku bwa bului,
mu mwela ukata mu busiku bwa kinkunsia.
- 15 Likolo wabo pamo ni babiloolo bakue,
baakatwalua mu kyalo kyeni,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

✧ **1:11 1.11:** Isa 34.5-17; 63.1-6; Yer 49.7-22; Eze 25.12-14; 35.1-15;
Oba 1.1-14; Mal 1.2-5 ‡ **1:11 1.11** *ba kwabo:* I Baizraeli baali
ba mu luvyalo lwakua Yakobo, Yakobo ozo waali wali wa kwakue
kwa Esau, Esau kikolue wa Baedomu. ✧ **1:13 1.13:** Yer 49.1-6;
Eze 21.28-32; 25.1-7; Zef 2.8-11

2

¹ ☆Yawe walanda evi,
“Pa mulandu wa bibalo bitatu bya bantu ba mu
Moabu ao bina,
nsikaba kubalekelela pasili kubakanda,
pantu baaziziizie bikuza byakua likolo wa ku
Edomu
mpaka bya-aluka nga makese.

² Naakatuma mulilo pa kyalo kya Moabu
ozo waakazizia byubo bya mu Kerioti.
Moabu waakapona mu nsungu ya bului,
balukale pabakaba basamuna, ni ntandala
paikaba yalila.

³ Naakeenoona kateeka wa ku Moabu,
ni kwipaya babiloolo bakue bonse pamo
nakue,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

⁴ Yawe walanda evi,
“Pa mulandu wa bibalo bitatu bya bantu ba mu
Yudea ao bina,
nsikaba kubalekelela pasili kubakanda,
pantu baakeene kusunga mizilo,
ni kukaana kunakila milao yane,
pa mulandu wa kukonka baleza ba bufi,
baleza baali bapupua na babikolue babo.

⁵ Naakatuma mulilo mu Yudea,
ozo waakazizia byubo bya mu Yeruzalemu.”

Leza wapingula Baizraeli

⁶ Yawe walanda nangu
pa mulandu wa bibalo bitatu bya Baizraeli ao
bina,

☆ **2:1 2.1:** Isa 15.1-9; 16.14; 25.10-12; Yer 48.1-47; Eze 25.8-11; Zef 2.8-11

takaba kubalekelela pasili kubakanda,
pantu balibasisia balunghami na mutofue,
ni bapabi na mpe imo ya nkwabilo.

⁷ Balibanyanta pa mitue ya bapabi,
nga pa lufunko lwa pa kyalo,
ni kukaana kupeela nsambu babiibikiziiziwe.
Se ni mwanae mwalalume balibakumana na
mwanakazi umo,
ni pakako, balibatiikaania Liina lyane
lizuuke.

⁸ Baali balaala mumbali ya kubalua kitale,
pa ngubo ipokelue ku bapabi kuti ibe kikwa-
tizi.

Baali baminina bikolani mu nghanda ya baleza
babo,
bikolani bibaali basita na nfolanga ya balia
bali ni mizia,

⁹ ☆ Yawe walanda nangue, “Anzia nainoonene Ba-
amori,
baali baleepele nga bimuti bya mumpelem-
pele,
ni kuya balumine nga bimuti bya mwaloni.

Nainoonene mazabo abo ku misambo ku muulu,
ni kutukuna misila yabo kwinsina.

¹⁰ Naamifumiizie mu kyalo kya Misri,
ni kumilombola mu kaseeba myaka 40,
kuti n'mipeele kyalo kya Ba-amori.”

¹¹ ☆ “Kabili pa baana benu naasaakwilepo bamo
kuba bakabika,

- ni pa baana benu balumendo naasakwilepo
 bamo kuba banaziri.*
 Ati mwe Baizraeli, te i evio?”
 Koku i kulanda kwakua Yawe.
- 12 “Inzi mwe mwaalengiizie banaziri kubala mu
 kumina bikolani,
 ni kukaania bakabika tekuti babikule.”
- 13 “Evi ndikumisansa
 nga tyakala vi-iliyasansa lu-itweme nghano
 mu masaaka.
- 14 Olia aliwakundukisia takapusuka,
 wa maka, maka akue aakapua,
 ni lukale takeepususia.
- 15 Kalasa wa buta takeesimpa,
 aliwakundukisia takazembuluka,
 ni museli wa farasi takeepususia.
- 16 Pa bobo busiku anzia kine kukabe bipami biine
 bya ba balukale,
 baakabutuka tekuba bavwele kantu,”
 koku i kulanda kwakua Yawe.

3

- 1 Unvue keebo kakilandua na Yawe pa mu-
 landu wenu mwe Baizraeli, mwe lupua lwalingi
 lunaafumiizie mu Misri:
- 2 “Mwemue sie i banaasaakwile pa ntundu yonse
 ya pa kyalo.
 Ni pakako, naakamikanda pa mulandu wa
 bibalo byenu.”

* **2:11 2:11** *banaziri*: I Baizraeli balia baipeelee kuli Leza mu kukita bilapo bya kusimina divai ao bikolani ao kutebula misisi yabo ao kukumia kifwile (mona Mpe 6.1-8).

Mwilo wakua kabika

- ³ Ati, kubako bantu babili kuti baenda pamo tekuba baunvwenenke?
- ⁴ Ati, kubako nkalamu aliwabuluma mu musitu lu-asinakwate nama?
Kubako mwina nkalamu kuti wabuluma mu lisele lu-asinakwate kantu?
- ⁵ Ati, kubako kooni kuti kakwatua mu muteo ute-elue pasili kabembo?
Ati, kubako muteo kuti wapusa tekuba mwali kya kukwatuamo?
- ⁶ Ati, kubako musita uliwaliziiwa ntandala ya bului mu muzi bantu tebezi kutiina?
Ati, kubako musita uliwafika busanzo mu muzi, te Yawe aliwabuleeta?
- ⁷ Kisinka Yawe Kabezia Mpungu tezi kukita kantu pasili kutubula mapange akue ku babombi bakue bakabika.
- ⁸ Nkalamu lu-aliwabuluma, nani asivinda kutiina?
Yawe Kabezia Mpungu lu-aliwalanda, nani asivinda kubikula?
- ⁹ Ele mukunda mu byubo bya mu Ashdodi, ni mu byubo bya mu Misri nangu,
“Kolonghane peulu mpili ya ku Samaria, mone lubebue viluvulilemo, ni kubiibikiziwa mukati mwakue.”

10 Yawe walanda evi, “Bantu ba ku Samaria teba-
manine kukita biweme.
Bezuziizie bintu mu byubo byabo,
bintu bibapokele mu bukabooko ni mu
bungipaani.”

11 Ni pakako, evi i vilimukulanda Yawe Kabezia
Mpungu nangue,
“Basamaria baakazyungulukila kyalo kyenu,
baakatuuta byubo byenu
ni kupoka nghanda yenu ya kufyamamo.”

12 Yawe walanda evi,
“Nga evelia musungi vi-aliwasompola mu kanua
ka nkalamu, myendo ibili ao kiputu kya
kutui,
i vikyaakaba ni ku Baizraeli bekeele mu
Samaria,
balia baleele pa bulita bwabo,
ni ku bantu ba mu Damaski,
bantu bekeele mu bitebe byabo bya
mutengo.”

13 “Ale twilizie ni kusininkizia palua luvyalo
lwakua Yakobo,” koku i kulanda kwakua Mu-
lopue, Yawe Leza wa Maka onse.

14 ☆ “Busiku bunakakanda Baizraeli pa mulandu
wa bibalo byabo,
naakatuuta bitale bya ku Beteli.
Tutunfi twa bitale twaakeenoonua
ni kuponena pansi.

15 Naakatuuta nghanda ya pa musita wa mainza,
ni nghanda ya pa musita wa kipua.
Nghanda ifwaniiziwe na meno a nzovu yaakatu-
utua,
ni nghanda yonse ikata yaaakeenoonua,”

koku i kulanda kwakua Yawe.

4

- ¹ Twilizie kaka keebo mwe banakazi ba pa lupili
lwa Samaria, mwe bali nga nghombe ya ku
Basani,
mwe balibabiibikizia bapabi, ni mwe bal-
ibakita bibiipile ku babulilue,
ni kubaana balume benu nangue “tupeelee
bikolani!”
- ² Yawe Kabezia Mpungu waalaile mu buzuuke
bwakue nangue,
“Kisinka musita ulimukwiza
lubakaba kumifumia na ndobaano,
ni basyelepo pakati kenu baakaba kulobua
na ndobaano nga lisabi.
- ³ Mwaakafumiziwa lya palia patutikile bibumba,
mwakapoozua panze lya ku Harmoni,”
koku i kulanda kwakua Yawe.
- ⁴ “Endo ku Beteli, muye mubale kibalo,
endo ku Gilgali, mulunduluke kubala.
Leete ngelelo yenu kubalua lukeelekeelee,
kamo ka pa lyanondo mu nsiku itatu.
- ⁵ Zizie mukate ututumukile nga ngelelo ya kusan-
tila,
iitasie palua bupe bumulimwapeela mu ku-
tona kwenu,
iitantamune palua bebio byabupe mwe Baizraeli
pantu bebi i bimutonene kukita,”
koku i kulanda kwakua Yawe Kabezia
Mpungu.
- ⁶ “Naaleetele kimina kya nzala mu mizi yenu
yonse,

ni kubulua kwa bilio mu kubalua muzi.
Anzia kyaali evio temwambweleele,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

7 “Ntanzi ya kufikiila kuzombola,
nsyaamipeele nvula pa myezi itatu.
Naanokiizie nvula mu muzi umo,
inzi mu unge muzi nsyaanokiiziemo.
Nvula yaanokeele mu bukaba bumo,
mu bunge mwaasyele mwaumine pantu
nsyanokiiziemo.

8 Bantu baendookele mu mizi ni mizi bal-
imukukeba menda a kumina
inzi tebasangilemo a kubakumana.
Anzia kyaali evio, temwambweleele,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

9 “Lingi nainoonene makaba enu ni makaba a
mizabibu,
naumiizie bimuti na mwela wa lyuza.
Luzie lwaaliile bilimbua byonse bya mu makaba
enu ni bimuti bya mizeituni.
Anzia kyaali evio, temwambweleele,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

10 “Naatumine kimina pakati kenu,
nga vinaakitile ku Bamisri.
Naipaile baana benu balumendo na kipanga.
Naamipokele farasi yenu.
Naizuziizie myona yenu na bunu bwa mibili
ibolele mu mitanda yenu.
Anzia kyaali evio, temwambweleele,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

11 ☆“Nainoonene bamo pakati kenu
nga evelia vinainoonene Sodoma ni Gomora.
Naamisomwene nga kakooko ka-apulua pa
mulilo.
Anzia kyaali evio, temwambweleele,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

12 “Ni pakako, evi i vinaakamikitila mwe
Baizraeli!
Kabili pantu naakamikitila evio mwe
Baizraeli,
iiteanie kusaakaana ni Leza wenu.”

13 Olia waabumbile mpili
ni waalengele mwela,
olia aliwafyula malanga akue ku bantu,
aliwa-alula lukeelekee kuba nfinzi
ni kwenda pa kyalo pa nkendo ilendukile,
Yawe, Leza wa Maka onse, i Liina lyakue.

5

Amosi wa-ana bantu balapile

¹ Mwe Baizraeli, twilizie totu twebu twa
lwimbo lwa malilo lundimukumimbila.

² “Kinundue Izraeli aponene,
takikabuuka,
waasiilue waleele pansu,
tekuli wa kumukwasia kubuuka.”

³ Yawe Kabezia Mpungu wa-ana Baizraeli
nangue,
“Muzi waakatuma balukale 1,000 ku bului,
kwaakabwela sie balukale 100.
Muzi waakatuma balukale 100 ku bului,

kwaakabwela sie balukale lyanondo.”

⁴ Yawe wabaana Baizraeli nangue,
“Nkebe mube ni bukose.

⁵ Tekunkebe ku Beteli,
tekuye ku Gilgali,
tekwabuke kuya ku Bersheba.
Pantu Gilgali, kisinka waakaya mu buzia.
Ni Beteli waaka-alulua kuba mpuni.”

⁶ Mukebe Yawe mube ni bukose,
kine te evio, Yawe waakapyanga bantu ba
mu nghanda yakua Yusufu nga mulilo.
Ozo mulilo waakazizia Beteli,
tekuli muntu waakauzimia.

⁷ Lisyamo lyenu mwe baliba-alulula nsambu
kuba bwimba bululile,
ni kupooza nsambu pansi.

⁸ ☆ Olia waakitile Bulimina ni Kipindabusiku
pamo ni Orioni,
olia aliwa-alulula nfinzi kuba lukeelekeele,
ni musita wa koba kuba busiku,
olia aliwakuuta menda a lyezi ni ku-etila pa
kyalo,
Liina lyakue i Yawe.

⁹ Aliwainoona nghanda lubilo lubilo,
ni kutuuta byubo bya mizi.

¹⁰ Basuulile olia aliwasasililana mu kilie,
baleebwile olia aliwalanda kisinka.

¹¹ Mulimwaabiibikizia bapabi,
ni kubeebila buzombozi mu kusonkia mu-
sonko.

Ni pakako, anzia kine mwaakuulile nghanda ya
mabue,
temukeekalamo.

Anzia kine mwaalimine bukaba bwa mizabibu,
temukamina divai ya mizabibu.

¹² Pantu n'manine vivulile bilubo byenu
ni vitanine bibalo byenu.

Mulimwaemia bantu basili na kilubo ni kupoka
bituulilo,
kabili mulimwatana bapabi nsambu mu
kilie.

¹³ Ni pakako, olia akengeele aliwatalala pa musita
nga ozo,
pantu musita ubiipile.

¹⁴ Kite biweme, tekuba bibiipile,
evi mube ni bukose.

Ni Yawe Leza wa Maka onse waakaba pamo nenu
nga vimulimwalanda nangue pa-ali.

¹⁵ Suule bibiipile, tone biweme,
biike nsambu mu bilie.

Pange Yawe Leza wa Maka onse waakeelela
bantu basyele bakosele ba mu luvyalo
lwakua Yusufu.

¹⁶ Ni pakako, Mulopue Yawe Leza wa Maka
onse walanda evi,

“Kwaakaba malilo mu misebo yonse,
kuloosia kwa bulanda mu kubalua
kisaakaanino kya bantu.

Balimi baakakuutua kwiza kulila,
ni ba kuloosia bakeeza kuloosia.

¹⁷ Mu makaba onse a mizabibu mwaakaba
malilo.

Pantu naakeeza kupita pakati kenu,”

koku i kulanda kwakua Yawe.

Busiku bwakua Yawe

18 Lisyamo kuli mwe balibatokamua
busiku bwakua Yawe.

Mulimwatokaminuaki busiku bwakua Yawe?
Bobo busiku bwaakaba nfinzi, tekuba kisue.

19 Kyaakaba nga muntu wabutuka nkalamu,
wasaakaana na kimbui,
wapanda ku kimbui, waingila mu nghanda
yakue, ni kukikilizia kuboko kwakue ku
kibumba,
wasumua na nzoka.

20 Kubako busiku bwakua Yawe tebukaba nfinzi,
pasili kuba kisue?

Kubako teikaba nfinzi ikata isili na
minghenghe?

21 ☆Yawe walanda nangue, “Nsuulile, ndeebwile
nsikunkulu yenu ya mpupo,
nsiwamiinue na kulonghana kwenu.

22 Anzia kili evio, mulimwandeetela ngelelo ya
kuzizia ni bupe bwa bunga
nsikabipokelela.

Anzia kine mulimwaleeta bupe bwa mutende,
nsikabukentako.

23 Lekele nsungu ya nghimbo yenu,
nsikatwilizia nghimbo ya bilimba byenu.

24 Inzi lekele nsambu ipongoke nga mwenzi,
bulunghami bube nga kaezi kasili kakama.

25 ☆“Kubako mwe Baizraeli, mwandeetelee
ngelelo ni bupe

- mu kaseeba mu elia myaka 40?
- ²⁶ Mwakilendula kitale kyakua likolo wenu,
Sukoti kateeka leza wenu,
ni Kiuni leza wenu wa lutanda,
bamwaikitiile mwe bene.
- ²⁷ Ni pakako, naakamitwala mu kyalo kya buzia,
kule kupita ku Damaski,”
koku i kulanda kwakua Yawe, ali ni Liina lya
Leza wa Maka onse.

6

Lisyamo ku bantu beketeele

- ¹ Lisyamo lyenu mwe bekeelee bawamiinue mu
Sayuni,
mwe beyunvwile mwali ni mutende pa
Lupili lwa Samaria,
mwe bakindami ba mponvu pa ntundu yonse,
mwe baketekeelue na Baizraeli!
- ² Endo mwaye mumone muzi wa Kalnehi,
muye mumone ni muzi ukata wa Hamati,
kabili muye mukookele ni ku Gati, muzi wa
Bafilistini.
Ati, kubako ezi mizi yaali yawamiisie kukila
bukolo bwenu bwa Yuda ni bwa Izraeli?
Kubako, kyalo kyabo kyaali kyatanine kuk-
ila kyalo kyenu?
- ³ Mulimwalangakana kusyenya kule busiku bwa
masanzo,
inzi mwalimukupalamika buteeko bwa kuti-
inia.
- ⁴ Kyaakamibiipila mwe bali balaala pa malita
afwaniiziwe na meno a nzovu,
ni kuya mwaiyolwela pa bitebe bya mutengo.
Mwe balibalia munani wa misoka ya mikooko

pamo ni wa misoka ya nghombe itapukile.

⁵ Mwemue mulimwalizia binanda nga Daudi,
mulimwatunga nghimbo ni kulizia bilimba
bilekenkeene.

⁶ Mulimwaminina divai mu nsupa,
ni kusuba mafuta a bunu buweme ku mibili
yenu.

Inzi temulimwaunvua nkumbu pa mulandu
wa kwinoonua kwa luvyalo lwakua
Yusufu.

⁷ Ni pakako, mwaakaba mwali mu bantu ba
mambo kuya mu buzia.

Nsikunkulu yenu pamo ni kuwaminua
byaakapua.

⁸ Yawe Kabezya Mpungu, Yawe Leza mwine wa
Maka onse walapa walanda nangue,

“Nsuulile kiitoni kyakua Yakobo,
nsuulile byubo byakue.

Muzi ni kubalua kantu kalimo,
naakapeela balwani babo.”

⁹ Kine mu nghanda imo mwaakasyala bantu
lyanondo, ni bo kumo baakafua.

¹⁰ Kabili kine muntu wa mu lupua lwa babo
bafwile waiza kufumia mibili yabo mu nghanda
kuti aye azizie, kine muli muntu wapandanga,
wasyele wakosele mu muputule wa nghanda,
ozo muntu wa mu lupua lwabo alikumwipuzia
nangue, “Ewe, ulimo ni unge muntu akosele?”
Kine walanda nangue, “Temuli,” alikumwana
evi, “Talala! Fwefue tetupalile kuzimbula Liina
lyakua Yawe.”

¹¹ Pantu Yawe wakifumia mwano,

wene wakaba kutuuta nghanda ikata bibazu
bibazu,
ni iniini kutuuta tuniini tuniini.

¹² Ati, kubako farasi kuti wakunduka pa myalala?
Ati, kubako muntu kuti walima na nghombe
pa myalala?

Inzi mwemue mwa-alwile nsambu kuba bwimba,
ni mazabo a bulunghami kuba bwimba bul-
ulile.

¹³ Mwe balibawaminua kwanziwa kwa muzi wa
Lo-debari*
ni kulanda nangue, “Kubako tetwakikwata
muzi wa Karnaimu† na maka etu fwe
bene?”

¹⁴ Pantu Yawe Leza wa Maka onse walanda evi,
“Nakaba kulengia ntundu ikabe kumyalukila
mwe nghanda yakua Izraeli.

Ni yo yakaba kumyemia
kutendekela ku Lebo Hamati ku nkungua
mpaka ku Lulambe lwa Araba ku mboosi.”

7

Bimonua byakua Amosi

Kimonua kya mambo: Luzie

¹ Keki i kintu kinaalangisiiziwe na Yawe
Kabezia Mpungu. Naamumwene walimukutea-
nia bisepe bya luzie pa kyamba kya kuzombola

* **6:13 6.13** *Lo-debari*: Leli liina lililyaunvwika nga lya mu
Kiebrania i kulanda nangue “mpuni,” † **6:13 6.13** *Karnaimu*:
Liina lya ozu muzi uniini i kulanda nangue “masengo,” kilangililo
kya maka

buzombozi bwakua likolo pa musita waali wamenenapo binge bilimbua.

² Luzie palwaali lwalimukulia bilimbua byonse bya mu makaba, na-angwile nalanda nangue, “We Yawe Kabezia Mpungu eleela bantu bobe! Kubako Yakobo alikutwalilila syani kuba mukose? Wene akilile kukeepa!”

³ Ni pakako, Yawe wa-alwile malanga akue.

Yawe waalandile evi, “Keki tekikaba kukitika.”

Kimonua kya bubili: Mulilo

⁴ Kintu kinaalangisiiziwe na Yawe Kabezia Mpungu ni keki: Yawe Kabezia Mpungu waali wakuuta bupinguzi bwa mulilo, ni ozo mulilo waakamiizie lyezi ni kwinoona kyalo.

⁵ Kabili wa-angwile, “We Yawe Kabezia Mpungu, napaapaata tekukita evio! Kubako Yakobo alikutwalilila syani kuba mukose? Wene akilile kukeepa!”

⁶ Ni pakako, Yawe wa-alwile malanga akue.

Yawe Kabezia Mpungu waalandile evi, “Keki tekikaba kukitika.”

Kimonua kya butatu: Kalingo ka kuolwelako

⁷ Kinaalangisiiziwe na Yawe mu kimonua ni keki: Yawe waali waimeene mumbali kibumba kyaali kyakuulua na kalingo ka kuolwelako, wakwete ni lukamba lwa kalingo ka kuolwelako mu minue yakue.

⁸ Yawe wangipuziizie nangue, “Ati Amosi, umweneki?”

Naamwasukile, “Lukamba lwa kalingo ka kuolwelako.”

Kabili Yawe waalandile evi, “Mona ndimuku-biika kalingo ka kuolwelako pa bantu bane Baizraeli. Nene nsikikaba kubeeleela.

⁹ “Nkendo ya mukinzi iliyapupilapo ba mu luvyalo lwakua Izaaki yaakeenoonua, Ni pa bifuka bizuuke bilibyapupilapo Baizraeli paakeenoonua. Naakeepaya ba mu nghanda yakua Yeroboamu.”

Kabika Amosi ni kitambua Amazia.

¹⁰ Kupwako, Amazia kitambua wa ku Beteli watuma mpunda kuli Yeroboamu likolo wa Baizraeli walanda nangu, “Amosi alimukukuleetela bukankobenkania mu Baizraeli. Twebo twakue twakaba kwinoona kyalo.”

¹¹ Pantu evi i vilimukulanda Amosi. “Yeroboamu waakeepawa ku bului.

Kisinka Baizraeli baakatwalua mu buzia, kule ni kyalo kyabo.”

¹² Pa kyamba Amazia waamwanine Amosi nangu, “Fuma papa we mumoni! Bwelela mu kyalo kya Yudea, uye ubikwile koko ni kupeeluko bilio.

¹³ Tekutwalilila kubikula mu Beteli pantu papa pazuukile, kabili i nkendo iliyapupilapo likolo.”

¹⁴ Amosi waamwasukile Amazia nangu, “Nene nsyaalipo kabika ao mwina kabika, inzi naali musungi wa nama ni ndabukizi wa bimuti bya miku.”

¹⁵ Inzi Yawe wanfumiizie ku mwilo wa busungi bwa nama ni kunghana nangu, “Endo ubikwile bantu bane, Baizraeli.”

¹⁶ Ale kansi unvua keebo kakua Yawe we aliwalanda nangu,

“Tekubikwila Baizraeli,
kabili tekusimikila ba mu luvyalo lwakua
Izaaki.”
17 “Ni pakako, Yawe walanda evi,
‘Mukazi obe wakaba kwaluka mukambue mu
muzi,
baana boke, balalume ni banakazi, bakaba
kwipawa ku bului.
Bukaba boke bwakaba kulingua ni kuputulani-
iwa.
Ni we wakaba kufwila mu kyalo kya Bazima.
Baizraeli ni bo kisinka bakaba kuya kuteekua
buzia mu kyalo kyeeni,
kule ni kyalo kyabo.’ ”

8

Kimonua kya kipanda kilimo mazabo.

1 Yawe Kabezia Mpungu wanangisiizie kinge
kimonua kinaamwenemo kipanda kilimo maz-
abo apiile.

2 Yawe wangipuziizie evi, “Ati Amosi,
umweneki?”

Na-asukile nangu, “Kipanda kilimo mazabo
apiile.”

Yawe i lu-anghanine, “Musita wa kukaana
kweleela bantu bane wakumana.”

3 Yawe Kabezia Mpungu walanda evi, “Mu
bobo busiku nghimbo mu Nghanda yakua Leza
yaakaaluka nghimbo ya malilo. Mibili ingi mu
nkendo ingi yaakaba yapoozua sie tondolo!”

Leza waakakanda Izraeli

4 Unvue mwe balibabiibikizia bantu babuliilue,
ni kuluvia bapabi ba mu kyalo.

⁵ Mwemue mulimwalanda evi,
“Kubako kubaluka kwa kwezi kwakaba kupua
musitaki pakuti tukabe kusisia mbezu?
Sabata ni yo yakaba kupua musitaki pakuti
tukabe kusisia nghano?”

Mulimwakeefia tulingo,
mulimwasezia mutengo,
mulimwapompola na kalingo ka bufi,

⁶ mulimwasita mupabi na mutofue,
abuliilue ni ye mulimwamusita na mpe imo
ya nkwabilo,
mulimwasisia nghano mwabikiliilemo ni
busapia.

⁷ Yawe, bwitanko bwakua Yakobo, wakilapa
mu Liina lyakue walanda nangue, “Nsikalaba
kubalua kantu kabakita.

⁸ “Kubako kyalo tekikasunkaana palua ozu mu-
landu,
ni bantu bekeelemo tebakaloosia?
Kyalo kyalingi kyaakatungupila nga Mwenzi wa
Nile.

Kyaakatuulama ni kukooka nga mabimbi a
mwenzi wa ku Misri.

⁹ “Yawe Kabezia Mpungu walanda nangue,
“Mu bobo busiku waakalengia busiku kwila koba
kali pakati mutue,
ni kukupa kyalo na nfinzi koba kaseeme.

¹⁰ Naakaalula nsikunkulu ya mpupo yenu kuba
ndoosio,
ni nghimbo yenu yonse kuba nghimbo ya
malilo.

Naakamilengia mwe bonse kuvwala masaaka,
ni kumitebula kakuuzu ku mitue yenu.

Ozo musita naakaukita kuba nga musita wa ku-
loosia mwana lyonga,
ni mpeleezio ya bobo busiku yaakaba yakilile
kubiipa.

11 “Yawe Kabezia Mpungu walanda evi, ‘Nsiku
ilimukwiza,
lunaakatuma nzala pa kyalo.

Teikaba nzala ya bilio ao kyaka kya menda,
inzi yaakaba nzala ya kunvua keebo kakua
Yawe.

12 Bantu baakaba basakaana kufuma ku Lyezi lya
Mukele kuya ku Lyezi lya Mediterania,
ni kupitaana kufuma ku nkungua kuya ku
kabanga,

balimukukeba keebo kakua Yawe,
inzi tebakakasanga.’

13 Mu bobo busiku,
bakazyana baweme ni balumendo ba maka,
baakapenzuka na kyaka.

14 Balia balibalapa mu meena a mikisi ya ku
Samaria,
balia balibalanda nangu, ‘Mu liina lyakua
leza mukose wa ku Dani,’
ao nangu, ‘Mu liina lyakua leza mukose wa
ku Bersheba,’
baakapona pasili kubuuka.”

9

Bupinguzi bwakua Yawe

1 Naamwene Yawe waimeene mumbali kitale.
Walandile nangu,
“Uma ku bisulo,

- evi mapumpu atente.
Biponiizie pa mitue ya bantu bonse.
Ni balia baakasyalapo naakabeepaya na
kipanga.
Tekuli muntu waakabutuka.
Tekuli waakapanda.
- ² Anzia beimbila nzila ya kuya kumbo,
nakaba kubafumiamo na kuboko kwane.
Anzia basela mu myulu,
nakaba kubakoosiizia pansi.
- ³ Anzia befiika peulu lupili lwa Karmeli,
nakaba kubakeba ni kubakwata.
Anzia banfyama kwinsina lyezi,
nakaba kwana kizoka kikabe kubasumina
koko kwenka.
- ⁴ Anzia batwalua ku buzia na balwani babo,
nakaba kulengia bakeepailue koko kwenka.
- “Nakaba kuya nabakenteleele na menso ane,
pakuti n'mbakitile bibiipile tekuba biweme.”
- ⁵ Mulopue, Yawe wa Maka onse aliwakumia
kyalo, ni kyo kilikyasunguluka.
Bonse bekeelemo balibaloosia.
Kyalo kyalingi kilikyalenduka ni kukooka nga
mabimbi a Mwenzi wa Nile.
Ni pa kyamba kilikyakooka nga mabimbi a
mwenzi wa ku Misri.
- ⁶ Ozu Yawe aliwakuula nghanda yakue ya bukolo
mu myulu
ni aliwaimika biputa byakue pa kyalo,
ozu aliwakuuta menda a mu lyezi
ni aliwa-etila pa kyalo,
Liina lyakue ni Yawe.

7 Yawe waipuzia evi, “Mwe Baizraeli!
Kubako nsimipendele nga vin'mpendele
bantu ba ku Etyopia?”*

“Kubako te nene waamifumiizie mu Misri?
Te nene waafumiizie Bafilistini ku Kaftori?
Te nene waafumiizie Bashamu ku Kiri?

8 “Kisinka menso ane ne Yawe Kabezia Mpungu,
akentele pa bukolo bwa bibalo.
Nakaba kubwinoona pa kyalo,
inzi nsikeenoonu nvyalo yonse yakua
Yakobo,”
koku i kulanda kwakua Yawe.

9 “Pantu naakafumia nsambu ya kuuluzia
Baizraeli pa ntundu yonse,
naakabauluzia nga nghano iliyauluziwa mu
kipanda.
Tekuli lubezu lwa nghano lwaakaponena
pansi.

10 Bantu bonse ba bibalo pa bantu bane,
baakeepawa na kipanga,
balia bonse balibalanda nangu,
‘Tetukasanzua.’

Kuwamiwa paakale pa kyamba kya kwinoonua

11 ☆ “Mu bobu busiku
“naakabwezia nghanda iponene yakua Daudi,
naakawamia palia penoonekele,
naakeemika paakale bituuti byakue,
naakakuula paakale nga viyaali pa mambo,
12 evi Baizraeli bakapoke nkendo yaasyeleko mu
kyalo kya Edomu,

* 9:7 9.7 Etyopia: Leli liina mu Kiebrania ikulanda nangu Kushi

☆ 9:11 9.11: Mii 15.16-18

pamo ni ntundu yane yonse,”
koku i kulanda kwakua Yawe ozo waakakita
bebi bintu.

¹³ Yawe walanda evi,
“Nsiku ilimukwiza, muzombozi lu-aliwaakaba
wakitwaliile kuzombola
musita wa kulima wasyafikile,
ni aliwatika mizabibu lu-aliwaakaba wakitwali-
ilile kutika musita wa kulimba wasyafikile,
mpili yaakatoonia divai ya lenu,
ni tupili ni to twaakaipongola.

¹⁴ Naakafumia bantu bane, Baizraeli, mu
buzia ni kubabwezia.

“Baakakuula paakale mizi ituutikile ni
kwikalamo.

Baakalimba mizabibu ni kuminako divai.
Baakalima makaba ni kulia bibaakabyalamo.

¹⁵ Naakalimba Izraeli mu kyalo kyakue,
kabili tekuli muntu waakamunukula mu
kyalo kinaamupeelee,”
koku i kulanda kwakua Yawe Leza wenu.

Kitaabua New Testament
The New Testament in the Taabwa language of the
Democratic Republic of the Congo: Kitaabua New
Testament

copyright © 2023 The Word for the World International

Language: Kitaabua (Taabwa)

Contributor: The Word for the World International

Kitaabua New Testament

The Word For The World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Jul 2025 from source files dated 3 Jul 2025

24b09359-97a7-5b03-9034-d1da6e0b4934